

Balada dels penjats

Germans humans que ja ens sobreviviú,
no gireu els cors durs en contra nostra;
si pietat de nosaltres teniu,
Déu també us tractarà amb misericòrdia.
Aquí ens veieu, som cinc o sis penjats;
la nostra carn, que massa s'atipava,
fa temps que és carn podrida i devorada,
i som ossos que pols i cendra es tornen.
Que no es rigui ningú del nostre mal;
pregueu a Déu que a tots ens vulgui absoldre!

Si germans us diem, no ens desdenyeu,
pensant que justament ens van matar,
hauríeu de saber, si no ho sabeu,
que no tothom té el seny ben acabat.
Com que estem morts, vulgueu-nos fer costat
davant del fill de la Verge Maria,
que no ens negui el perdó demanaríem,
i que ens salvi d'anar a l'infern a coure'ns.
Ja no vivim, no cal que ens feu la guitza,
pregueu a Déu que a tots ens vulgui absoldre!

La pluja ens ha estovat i ens ha rentat
i el sol ens ha assecat els cuiros negres,
garses i corbs els ulls ens han buidat

i ens han pelat les barbes i les celles.
Ja no ens podem asseure ni un instant;
d'ací i d'allà el vent ens balanceja,
cap a on ell vol sens treva ens fa ballar,
picats pels ocellots com un didal.
No sigueu mai, doncs, de la nostra corda,
pregueu a Déu que a tots ens vulgui absoldre!

Príncep Jesús, que sempre ens manaràs,
fes que l'infern no ens tingui per vassalls:
res no hi hem de pagar ni de resoldre.
Homes, aquí la burla s'ha acabat;
pregueu a Déu que a tots ens vulgui absoldre!

Epístola als seus amics

Tingueu pietat, tingueu pietat de mi,
almenys, sisplau, amics, tingueu pietat!
Jec en un clot, no sota un boix florit,
en un exili al qual m'ha condemnat
Fortuna, perquè Déu li ha tolerat.
Mosses que us abelleixen nois tendrets,
dansaires, saltimbanquis giradors,
vius com els dards, aguts com els fiblons,
goles dringant com un cascavellet,
¿aquí el deixareu, el pobre Villon?

Cantors que a gust canteu, sense cap llei,
galans plaents, de fet i de paraula,
trinxeraires sense or fals ni diner,
gent d'esperit, un pel eixelebrada,
massa trigueu, mireu que ja s'acaba,
autors de lais, de rondós i motets,
quan serà mort, li portareu caldets!
On jau, no hi entra llum ni vent del món,
només li fan d'abric amples parets.
¿Aquí el deixareu, el pobre Villon?

Veniu a veure'l en tan trist estat,
homes nobles que no teniu ni cinc,
que no us mana ni rei ni autoritat,

si no és la de Déu del Paradís.
Fa dejuni els diumenges i els dimarts,
ja té les dents més llargues que un rasclet;
menja pa sec i no pas pastissets,
en els budells, hi aboca l'aigua a raig;
a terra jau, ni en post ni en un tauló.
¿Aquí el deixareu, el pobre Villon?

Prínceps que he anomenat, joves i vells,
perdó necessito i el reial segell,
traieu-me d'aquí dins d'un cistellot.
Així és com ho fan, ells amb ells, els porcs:
quan un d'ells esgüella, en ramat hi són.
¿Aquí el deixareu, el pobre Villon?

Clément Marot
(1496-1544)

Del sí i del no

Un dolç “no, no”, fet amb un dolç somriure,
és un mot tan honest!, ho hauràs d’aprendre;
pel que fa al “sí”, si bé de dir-lo ets lliure,
d’haver-lo massa dit et vull reprendre;
i no perquè m’enfadi poder emprendre
collir-te el fruit que em mana l’apetit;
però voldria que te’l deixis prendre
dient-me: “no, no em tocaràs ni un dit”.

Qui vol veure el poder...

Qui vol veure el poder de la natura,
de l'art i el cel, Roma, que et vingui a veure;
en la teva grandesa haurà de creure
pel que és de tu només morta pintura.

No existeix Roma, i si l'arquitectura
encara ombres de Roma fa reveure,
sembla un cos que la màgia ha pogut treure
en negra nit de fosca sepultura.

El cos de Roma cendra s'ha tornat,
l'abatut esperit l'ha abandonat
i amb el gran esperit de l'orbe es fon.

Pro els seus escrits, els segles travessant,
arrenquen de la tomba el triomf més gran
fent l'ídol seu errar per tot el món.

Cruel, n'hi havia prou...

Cruel, n'hi havia prou a convertir-me en pols,
rebotre'm, ultratjar-me, sens prendre'm l'esperança.
Que l'infeliç només espera; l'esperança
dóna vida a l'amant quan se li atura el pols.

L'esperança és l'alè d'un naufrag ofegant-se,
l'esperança del pres és arribar a ser lliure,
el pobre té esperança, i per això vol viure,
la caixa de Pandora sols guarda l'esperança.¹

Ni amb els ulls ni amb la cara demostres crueltat,
però la teva veu, tan cauta, m'ha gelat,
m'has robat l'esperança, els dies i el valor.

Com a totes les dones, t'enganya un dolç costum:
¿què és parlar de l'amor sense fer mai l'amor?,
és com adorar el sol sense estimar la llum.

1. Prometeu havia tancat tots els mals en un recipient. Pandora el va destapar i els mals van escampar-se pel món. Dintre del pot, només va quedar l'esperança.

Citar-nos tan sovint...

Citar-nos tan sovint, tan sovint enfadar-nos,
decidir separar-nos, voler-nos ajuntar,
avui blasmar l'amor i alabar-lo demà,
defugir-nos per córrer de seguida a buscar-nos,

mostrar-se per només fugir cap a amagar-se,
lligar el nus i, a l'instant, voler-lo deslligar,
admetre una promesa per poder-la negar,
són senyals d'un amor que no sap acabar-se.

Un amor inconstant és el que més estira.
Si, doncs, a la vegada, sentir pietat i ira,
jurar per perjurar, donar i negar el favor,

esperar inútilment, són grans proves d'amor,
nosaltres dos tenim tot l'amor de la terra,
perquè sempre vivim fent les paus, fent la guerra.

¿Ara em dónes permís...

¿Ara em dónes permís per anar amb la que vulgui,
i puc apagar l'ànsia en un cos qualsevol,
igual que un vagabund que va cap allà on vol,
i abandonar les regnes i que el desig les dugui?

Això no és estimar. L'arquer t'haurà ferit
a la vora del cor, potser ni l'ha tocat;
si en el centre del cor la fletxa hagués clavat,
seria un pou de sofre i brases el teu pit.

De l'ombra del teu cos sempre sospitaries,
a tota hora, en tot temps, gelosa em seguiries,
encesa de desig, de ràbia i de temor.

No galopa, va al pas només el teu amor;
és com els de la Cort, no sé per què presum:
que hi ha molt poquet foc, i tot s'acaba en fums.

Ja que ella és tota hivern...

Ja que ella és tota hivern, una dona glaçada,
tota neu, i el seu cor tot armat de glaçons,
i només vol de mi que li faci cançons,
sóc boig si no deslligo el nus d'una vegada.

De la seva grandesa, del llinatge que ostenta,
¿n'he de ser esclau, i sempre patir-ne els entrebancs?
Senyora, no són pas els meus cabells tan blancs,
i et puc substituir per una amant contenta.

L'amor, com que és un nen, no sap dissimular.
No ets tan bella i hauries de ser una mica humil,
i no menysprear un cor que és capaç d'estimar.

Jo no puc anar enrere, retornar al meu abril:
estima'm, doncs, canós. Si avui ets generosa,
demà t'estimaré, quan tu seràs canosa.